

Iecur nulla pe-
culiari egusse
forma.

Humani iec-
coris formam
a canis & por-
corum iecori-
bus uariare.

indi sineret. Nam & suprà, & retro omni ex parte qua septum^h spectat, gibbum læuēq; ad-
modum uisitur, nullis omnino extuberans processibus: & cavitati septi, quæ in inferiori ipsius
sedeneccarioⁱ constituitur, ad amissum congruens. Videtur enim iecur uelut gleba illi infio-
ri septi sedi impressum fuisse, ac ab ipsa hinc formatum.^k Ne uerò uenæ caux caudex secundum
posteriorem iecoris sedem protensus, aut huius grauitate, aut septi transuersi motu comprime-
retur, tantus sinus in posteriori iecoris sede exculptus est, quantus amplectendo innascēdoq;
caux caudici sufficiat. Cæterum^l inferiori sede iecur admodum amicē uentriculo cedit, ac ab il-
lo (quem rotundum secundumq; corporis latitudinem oblongum necessariò procreatum esse
diximus) cauum efficitur: & læue quidem hinc existit, sed non undecunque processibus^m tube-
ribus^{ue} & sinibus liberum. Quemadmodum enim organa quibus iecur caua sui parte incum-
bit, simplici quadam superficie neuti quam gibba sunt, ita quoque iecur unica superficie haud
sinuatam est, sed rupis præcipitio aliqua ex parte accedit. Quā nanqueⁿ duodenum expor-
gitur intestinum, & uenā^o portæ à iecore prodit, iecur quodam^p tubere prominet, sedem
quam hinc uacuum reperit adimpleturum. Præterea ubi bilis^q uesicula caux iecoris regioni
innascitur, sinus in illa exculpitur, medium eius uesiculæ corpus eleganter excipiens. Ad hæc,
iecur quoque ea parte^r sinum adipiscitur, qua stomachum tangit, ipsiq; septum transeunt, &
superiori orificio uentriculi continuando, locum præbet. Adeo sanè ut iecur nullam peculia-
rem formam obtineat, sed eam quæ à conterminis partibus ipsi imprimitur. Velut canum se-
ctio pulchrè attestatur, in quibus iecur sinu suo superiorem dextri renis sedem concinnè ad-
modum excipere cernitur. Atque hoc rectè à Natura factum est, quum iecoris munus nullam
separatam propriam ue exigat figuram, uti uentriculus, intestina, uesicæ, & eius generis per-
multa, quæ amplam cavitatem camq; unicam necessariò obtinentia, opportunissimè rotunda
effinguntur, & septum quoque transuersum ob suam functionem dilatando thoraci imprimis
præfectam necessariò, quam nunc fortitur formam, obtinuit. Iecoris enim substantia & ue-
narum per ipsum reptantiū series, facile tibi documento erunt, ad ipsius usum quo sanguifica-
tionis est officina, magnum id & crassum oportuisse fieri organum, ac interesse, utrum rotun-
dum an oblongum, gibbum^{ue} an cauum extrueretur. Iecur itaque superius posteriusq; quā
septum spectat, præter sinum uenæ caux caudici paratū, exactè gibbum & læue, sed quā uen-
triculum amplectitur, omni propemodum ex parte cauum cernitur. Rursus ubi posteriori
uentriculi sedi & dextro ipsius lateri attenditur, crassissimum est: quā uerò superiori orificio
uentriculi eiusq; sedi superiori uersus sinistrum incumbit, tenue apparet, & sensim hominibus
illic in acutum fertur^s angulum. In dextra uerò parte rotundum quodammodo & orbiculare
obseruatur, & nusquam tenuius est, quā in ambitu, & præcipue in anteriori ipsius sede, ubi
sanè tenuissimum uisitur, interdum inibi impressiones quasdam obtinens, sed omnes exiguas
præter^t unam patulæ sectionis modo anteriori ipsius parti inductam, ac à mucronata pectō-
ris ossis cartilagine parum in dextrum iecoris latus uergentem, & ueluti^u foramine quodam
ad eam iecoris sedem penitus pertinentem, à qua portæ uenæ^x caudex principium ducit. At-
que hæc sectio seu foramen est, quo umbilici^y uena humano iecori implantatur. Cæterum nos
neque porcini, neque canini, sed humani iecoris formam nunc persequimur. Quæ enim disse-
ctionum professores de eius forma ac penulis seu fibris (quas λέξες Græci uocant) commen-
tancur, e canum potius & simiarum sectionibus, quā hominum didicerūt. Humanum enim
iecur in fibras, porcini iecoris modo nō discinditur, & multo adhuc minus ut caninum. Nam
unicum cōtinuumq; præcipua ipsius substantia corpus hominis iecur est: canum uerò in quin-
que, nonnunquam in sex aut quatuor tantum partes est disinctum, solarum uenarum inter-
uentu inuicem continuatas. Porcis uerò in pauciores, uenis duntaxat hærentes: aut etiam
in plures, si sectiones quoque impense altas fibrarum uice numerare lubeat. Atque hinc na-
tum est illud medicorum ac Anatomes peritorum commentum, quo uentriculum à iecore
quinq; fibris manus apprehendentis modo, amplecti asserunt. Quin Græcorū nonnulli, ne-
scio à quibus ut testantur mathematicis medicis nomina mutuantes, illis fibris priuata (uti apud
Theophilum illum parum Anatomicum uidere est) imponūt nomina. Quatuor enim quum
sint, inquirunt, iecoris fibræ, prima focus dicitur: maximè nanq; ad succi concoctionem facit,
quemadmodum concoquendis cibarijs focus. Secunda mensæ nomen fortitur, quod men-
sæ uices gerat: nam membrorum alimenta in ipsa apponuntur. Tertia culter nuncupatur: diuidit
enim, segregatq; inter se humores, aut si quid crassius distribuendū sit, id secat atq; commutat.
Quarta arigæ nomine appellatur: nam naturales uires iam excoctos humores bene regunt,
atque in melius rectā ducunt. Huiusmodi profectò eorum qui humanam fabricam imagina-
tionibus,

tionibus, non sectionibus, aut brutorum potius quā
conantur, nugæ figmentaq; sunt. Ac proinde exuto
altitere testor, me iecur in fibras aliquo pacto diuisum
piam iecur duplici fibra constare astruat, propter^z f
ex umbilico proficiscens excipitur. aut ob eius iecor
extuberantem, fibris aliquot constare assermet: si m
quibus iecur in fibras uti canis diuisum est, contempla-
gocio obseruabit, sed & animaduertet, quotquot hæc
gibbum in duos truncos distributionē literis prodici-
lirasse. De magnitudine uerò iecoris, quod scilicet ti-
iuxta proportionem homini, ut & cerebrum, inter n
sit, non præter rationem à quibusdam Anatomicis d
medicorum ipsi dem crapula absumi iecur, seriò adeoq;
imperiit, & uulgo & sibi ipsis persuadeant, insignib
taxat molem reduci consueuisse. Porro de iecoris sub
tis plerique rectè sentiunt. Per uniuersum enim iecor
na portæ^b propagines innumera diffunduntur, in i
soboles numerosè spargūt: quas & ab earum ortu
narum constituunt, describere integrum est. Orbicu-
xus sum diligentius) ex omnibus extremis iecoris pa-
rum modo tenues prodeunt, ex quibus alijs in elatio-
tur. Inferiores furculi paulatim inter se in alios paulò
Atq; ita deinceps sensim ac tantisper coeunt, donec ta-
nam congregiantur: non equidem ut quispiam disse-
caux sedis centro, sed in humiliori eius parte, qua de
prodiens uena eos quos sæpe recensui ramos in bilis
& intestina digerit. Sic ramorū qui superiorem iecor
grandiores paulatim, & hæc rursus in maiores, ampli-
nes in^d duos maximos ramos coeant, qui in anterior
nascitur, pertinent. præter aliquot etiam^e graciles fi-
Neque rursus hoc in gibbæ iecoris sedis medio sit, se-
cumbit potius quā adhæret, dum resupinatum h
morum medio aliquibus in locis tenues gracilesq;
sunt, & uenarum corpore donati, in unum quoque c
uesiculam (uti post dicemus) deducendum. Quin &
in suum caudicem coaceruantur, exiles arteriæ in
quæ dextræ sedi inferioris membranæ omenti à ma-
rubra mollisq; adnascitur substantia, nuper concreta
rior, & potissimum in iecoris gibbo cernatur. Hanc
nibus circumfundatur, σπληννα nuncupauit. Præfer
plectendo suffulcit, totam propemodum iecoris m
obuoluit tunicā, à ligamenti pronata, quibus iecu
affirmatur. Sunt autem hæc duo præcipua: ^k unum
sed membranæ modo tenue, quod peritonæi pars in-
lum à latere dextro mucronatæ cartilaginis educit, re-
sum. Alterum uerò, quā iecoris sinistra pars in acu-
tur. hinc enim fortissimo & quodammodo tereti lig-
m quæ caux uenæ caudex septum permeat, & dein
deductum, peritonæum iecori adnascitur, ipsumq; po-
iecoris sedi ubi portæ est principiu, omenti quoq; po-
peritonæi sedi (quod alijs animaduertendum fuerat &
ab umbilico in ipsum iecur pertinentis. Hæc enim fo-
efficit uinculi, ipsum, uti iam dixi, peritonæo colligati
iecur peritonæo adnascitur, tenuem suā & sibi peculi-
inferuntur nerui: ^o unus quidem à sexti paris cerebri
implatatis: ^p alter uerò ab alijs Anatomicis ignoratus